

Nr 4 A.

Godkänd av första kammaren den 29 mars 1924.

Godkänd av andra kammaren den 29 mars 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1924—1925 under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Beträffande ordinarie förslagsanslaget till departementet kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Lantförsvaret.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

2:o) Uti den till riksdagen avlätna, den 2 januari 1924 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1924—1925 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å fjärde huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 2) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stat för arméförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1924—1925, i riksstaten för samma budgetår upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen med oförändrat belopp, 526,136 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stat för arméförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1924—1925, i riksstaten för samma budgetår upptagit ordinarie förslagsanslaget med oförändrat belopp, 526,136 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 31,100 kronor.

Det åskade anslagsbeloppet är detsamma som för innevarande budgetår för ändamålet beviljats. Emellertid har departementschefen i statsrådsprotokollet framhållit, att, då anslaget icke lämnade tillgång till gäldande av vikariatsersättningar under ledighet för de befattningshavare, som avlönas från detta anslag, nämnda ersättningar syntes kunna bestridas av den under det ordinarie anslaget till arméförvaltningen upptagna anslagsposten till vikariatsersättningar. Ett sådant förfarande har riksdagen icke funnit stå i god överensstämmelse med grunderna för avlöningsanslagens disponerande, utan har riksdagen ansett, att vikariatsersättningar till arméförvaltningens personal på extra stat böra bestridas av förevarande anslag. Med anledning härav har riksdagen vidtagit en höjning av anslaget med 1,500 kronor eller till 32,600 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 32,600 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att *dels* godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stater för generalitetet, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gotland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1924—1925, *dels* godkänna de i en vid nämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden, *dels* öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 37,000,000 kronor, med 100,000 kronor till 37,100,000 kronor, *dels* förklara, ej mindre att det må ankomma på Eders Kungl. Maj:t att besluta, när och i vilken utsträckning den nya staten för garnisonssjukhuset i Boden skall under budgetåret 1924—1925 träda i tillämpning, än även att i avbidan på dylikt beslut den nu gällande staten för sjukhuset fortfarande skall äga tillämpning, *dels* medgiva, att högst 4 kvinnliga elever må anställas vid vart och ett av garnisonssjukhuset i Linköping samt militärsjukhusen i Eksjö och Sollefteå mot ersättning av fri bostad med värme och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom att härav föranledda kostnader må gäldas från de anslag, varifrån motsvarande kostnader för sjukhusens ordinarie sjuksköterskepersonal bestridas, *dels* ock medgiva, att under budgetåret 1924—1925 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta,

vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad.

Avlöningsanslaget har av Eders Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

A.	Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater, kronor	39,295,799: 50
B.	Kallortstillägg, förslagsvis	» 66,000: —
C.	Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa truppförband	» 6,000: —
D.	Fehräkningspenningar, förslagsvis	» 19,400: —
E.	Arvoden till sergeanter, kommanderade såsom biträden hos regementsintendenten, förslagsvis ...	» 11,497: 50
F.	Hysesbidrag åt vissa furirer, förslagsvis	» 45,000: —
G.	Anställningspenningar, förslagsvis	» 125,000: —
H.	Dagavlöning åt indelt manskap, förslagsvis	» 56,278: 20
I.	Kostnader för musikelever vid infanteriet	» 9,000: —
J.	Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation	» 500: —
K.	Gottgörelse för tjänstehästar	» 292,785: —
L.	Vissa arvoden m. m.	» 863,251: 75
M.	Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av vissa befattningar m. m. ävensom för ändring i utgående arvoden, förslagsvis	» 12,000: —
N.	Kostnadsökning för avlöning enligt äldre löneplaner åt visst manskap, förslagsvis	» 870,000: —
Summa kronor		41,672,511: 95,

från vilket belopp avgå följande poster:

a.	Kostnadsminskning på grund av uppskov med upp- rättandet av Norrbottens kavallerikår	kronor 87,580: —
b.	Minskat medelsbehov på grund av nuvarande vakanser	
	1) inom officersgraderna	» 720,000: —
	2) bland manskapet	» 2,890,000: —
c.	Minskat medelsbehov med hänsyn till beräknade vakanser i anledning av ny härordning	» 175,000: —
d.	Ersättning för tjänstebostäder	» 700,000: —
tillhopa kronor		4,572,580: —
Återstående belopp utgör		» 37,099,931: 95
eller i avrundat tal		» 37,100,000: —

I fråga om nu utgående arvoden har allenast den förändringen föreslagits, att arvodena till fyra fortväblar i Boden förhöjts med 240 kronor till 1,980

kronor till en var. Riksdagens vederbörande utskott har erfarit, att nämnda fortväblar icke åtnjuta någon semester samt att kommandanten i Boden gjort framställning om beredande åt dem av sådan förmån. Med hänsyn till den krävande tjänstgöring, dessa befattningshavare äro underkastade, har riksdagen velat uttala, att, därest Eders Kungl. Maj:t skulle finna skäl föreligga att tillerkänna dem semester, intet synes vara att häremot erinra från riksdagens sida. Beträffande ifrågavarande fortväblar borde nämligen sådana särskilda omständigheter kunna åberopas, att ett lösande av frågan om deras semester kan ske utan samband med utredningen om semester åt motsvarande icke-ordinarie befattningshavare. Därest semester kommer att tillerkännas fortväblarna, synas de härav föranledda mycket obetydliga kostnaderna kunna bestridas av avlöningsanslaget.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag, får anmäla, att riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stater för generalitetet, generalstaben, artilleristaben, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefålet på Gotland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1924—1925,

dels godkänt de i en vid nämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 37,000,000 kronor, med 100,000 kronor till 37,100,000 kronor,

dels förklarat ej mindre att det må ankomma på Eders Kungl. Maj:t att besluta, när och i vilken utsträckning den nya staten för garnisonssjukhuset i Boden skall under budgetåret 1924—1925 träda i tillämpning, än även att i avbidan på dylikt beslut den nu gällande staten för sjukhuset fortfarande skall äga tillämpning,

dels medgivit, att högst 4 kvinnliga elever må anställas vid vart och ett av garnisonssjukhuset i Linköping samt militärsjukhusen i Eksjö och Sollefteå mot ersättning av fri bostad med värme och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom att härav föranledda kostnader må gäldas från de anslag, varifrån motsvarande kostnader för sjukhusens ordinarie sjuksköterskepersonal bestridas,

dels och medgivit, att under budgetåret 1924—1925 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad.

5:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor.

Anslaget till mötesbidrag har för budgetåret 1923—1924 i riksstaten uppförts med ett belopp av 20,000 kronor, avsett för Södra skånska infanteriregementets personal. Då mötesbidrag för budgetåret 1924—1925 emellertid måste beräknas även för viss del av personalen vid livgrenadjärregementena i Linköping, vilkas kaserner ej i full omfattning utbyggts, har ett till 35,000 kronor förhöjt anslag ansetts erforderligt.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att öka ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 100,000 kronor, med 70,000 kronor till 170,000 kronor.

För budgetåret 1923—1924 har för detta ändamål anvisats 100,000 kronor, varjämte 300,000 kronor av förefintliga reservationer å anslaget stodo till förfogande. För budgetåret 1924—1925 har även ett sammanlagt belopp av 400,000 kronor ansetts erforderligt. Härav beräknas 230,000 kronor kunna bestridas av reservationer å anslaget. Återstoden eller 170,000 kronor har nu av Eders Kungl. Maj:t äskats.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 100,000 kronor, med 70,000 kronor till 170,000 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 551,050 kronor, med 51,050 kronor, till 500,000 kronor.

9:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen *dels* i riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppfört ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat med oförändrat belopp, 360,000 kronor;

dels ock medgivit, att anslaget till arméns personal över stat må tagas i anspråk för utbetalande till de officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare i fältläkarkårens och fältveterinärkårens reserv, som under tiden 1 juli 1924—30 juni 1925 inom reserven erhålla sin första anställning i officers eller underofficers tjänstegrad eller tjänsteklass, av tillfällig förhöjning uti den enligt förordningen den 15 november 1912, angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal, medgivna ekiperingshjälpmedel med 250 kronor för officerare och vederlikar samt med 300 kronor för underofficerare.

10:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att för bestridande av kostnaderna för höjning av dagtraktamenten för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 700,000 kronor.

Med hänsyn till storleken av de utgifter, som belasta detta anslag, har detsamma, som för budgetåret 1923—1924 är i riksstaten uppfört med 600,000 kronor, ansetts nu böra upptagas med ett till 700,000 kronor förhöjt belopp.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran häremot, har för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 700,000 kronor.

11:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

12:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,282,084 kronor, med 132,084 kronor till 4,150,000 kronor.

Förevarande anslag är beräknat i huvudsak efter hittills tillämpade grunder med utgångspunkt från ett antal av 8,167,000 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,282,084 kronor, med 132,084 kronor till 4,150,000 kronor.

13:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 506,000 kronor, med 196,000 kronor till 310,000 kronor.

14:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med 624,700 kronor till 1,150,000 kronor.

Den betydande höjning, som nu föreslagits beträffande detta anslags belopp, är förorsakad av att anslaget under en följd av år visat sig vara i hög grad otillräckligt.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl.

Maj:t föreslagit, men vill framhålla önskvärdheten av att en undersökning verkställas rörande möjligheten att nedbringa ifrågavarande kostnader.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med 624,700 kronor till 1,150,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att minska ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,443 kronor, med 443 kronor till 565,000 kronor.

För undervisningsmateriel har med utgångspunkt från ett antal av 11,942,000 tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och värnpliktiga för budgetåret 1924—1925 ansetts erforderligt ett belopp av 64,486 kronor under förevarande ordinarie anslag samt såsom förstärkning ett belopp av 42,991 kronor 20 öre.

De fasta undervisningsverken hava beräknats draga en kostnad av 287,636 kronor, varav 206,300 kronor skulle komma på det ordinarie anslaget.

För tillfälligt anordnade utbildningskurser har å det ordinarie anslaget upptagits samma belopp som för innevarande budgetår anvisats, eller 293,780 kronor.

Det ordinarie anslaget i sin helhet har av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra uppföras i riksstaten med ett till 565,000 kronor avrundat belopp. På grund av att betydande reservationer förefinnas, har emellertid förstärkningsanslaget ansetts nu kunna nedsättas till 25,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den gjorda beräkningen av medelsbehovet, får beträffande det ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,443 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 443 kronor till 565,000 kronor.

16:o) Under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 25,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att dels för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutscholan för infanteriet och kavalleriet för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 51,500 kronor, dels ock medgiva, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 10,000 kronor av det för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutscholan för infanteriet och kavalleriet för år 1921 anvisade extra reservationsanslag av 46,070 kronor.

För ifrågavarande utbildningskurser har för innevarande budgetår an-

visats ett extra reservationsanslag av 42,000 kronor, varjämte 20,000 kronor fått disponeras av ett äldre anslag för dylika kurser. Medelsbehovet för budgetåret 1924—1925 har beräknats utgöra 61,500 kronor, varav 10,000 kronor ansetts kunna bestridas av vissa reserverade medel.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen

dels för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 51,500 kronor,

dels ock medgivit, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 10,000 kronor av det för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet för år 1921 anvisade extra reservationsanslag av 46,070 kronor.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *vissa kostnader för krigsskolans verksamhet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 55,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att minska ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 33,000 kronor, med 7,000 kronor till 26,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har för budgetåret 1924—1925 föreslagit en nedsättning med 20 procent av anslagsbeloppet eller med i runt tal 7,000 kronor. Häremot har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Det har väckt riksdagens uppmärksamhet, att fördelningen av förevarande anslag verkställes av arméförvaltningen i enlighet med kungl. brev den 19 juni 1919 angående decentralisation av vissa regeringsärenden, medan däremot anslaget för motsvarande ändamål vid marinen disponeras av Eders Kungl. Maj:t efter hörande av marinförvaltningen. Med anledning härav har riksdagen ansett sig böra framhålla angelägenheten av att ensartade grunder tillämpas vid försvaret i dess helhet i fråga om disponerandet av medel för nu ifrågavarande ändamål.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 33,000 kronor med 7,000 kronor till 26,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,814 kronor, med 814 kronor till 306,000 kronor.

För innevarande budgetår är expensanslaget upptaget med 306,814 kronor och har därjämte till detsamma förstärkning anvisats ett extra anslag av 302,686 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att det ordinarie anslaget sänkes till 306,000 kronor. Förstärkningsanslaget åter har med hänsyn till förefintliga reservationer ansetts kunna begränsas till 258,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet för budgetåret 1924—1925, får beträffande ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.,

nu 306,814 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 814 kronor till 306,000 kronor.

21:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 258,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, med 250 kronor till 163,000 kronor.

För innevarande budgetår har för ifrågavarande ändamål anvisats ett belopp av tillhoppa 374,633 kronor, varav 163,250 kronor såsom ordinarie anslag och 211,413 kronor såsom förstärkningsanslag.

Eders Kungl. Maj:t har ansett medelsbehovet för budgetåret 1924—1925 kunna med hänsyn till förefintliga reservationer begränsas till 360,000 kronor, varav äskats 163,000 kronor å ordinarie stat och återstoden 197,000 kronor såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den sålunda gjorda anslagsberäkningen, får beträffande ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 250 kronor till 163,000 kronor.

23:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 197,000 kronor.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

25:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1 : 400,000 för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 11,500 kronor.

Förplägnad, intendenturmateriel, reparation, övningar m. m.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,683,334 kronor, med 129,334 kronor till 9,554,000 kronor.

Ifrågavarande anslag har för budgetåret 1924—1925 beräknats efter samma portionspris av 80 öre för man och tjänstgöringsdag, som legat till grund för anslagsberäkningen för innevarande budgetår. Då antalet tjänstgöringsdagar uppskattats till 11,942,000, har anslaget upptagits med ett till $(11,942,000 \times 0:80 = 9,553,600)$ 9,554,000 kronor avrundat belopp.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,683,334 kronor, med 129,334 kronor till 9,554,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,237,613 kronor, med 53,613 kronor till 4,184,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, som under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst, har för budgetåret 1923—1924 upptagits med 4,237,613 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 2,179,327 kronor, beräknat efter 17 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst.

Eders Kungl. Maj:t har beträffande medelsbehovet för munderingsutrustning under budgetåret 1924—1925 föreslagit den förändringen i nämnda grunder, att förstärkningsanslaget beräknas efter 22 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst. Det ordinarie anslaget skulle med utgångspunkt från det för budgetåret 1924—1925 beräknade antalet tjänstgöringsdagar för manskap och hästar komma att uppgå till 4,184,000 kronor och förstärkningsanslaget till 2,749,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot denna beräkning, får beträffande ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,237,613 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 53,613 kronor till 4,184,000 kronor.

28:o) Med åberopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 2,749,000 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,746,905 kronor, med 15,905 kronor till 1,731,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. upptaget med 1,746,905 kronor. Till förstärkning av det ordinarie anslaget har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 242,084 kronor.

För budgetåret 1924—1925 hava såväl det ordinarie anslaget som förstärkningsanslaget beräknats efter samma grunder som för innevarande budgetår och upptagits med det förra 1,731,000 kronor och det senare 239,000 kronor. Minskningen av medelsbehovet är beroende på sänkt antal tjänstgöringsdagar.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får beträffande ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,746,905 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 15,905 kronor till 1,731,000 kronor.

30:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reser-*

ventionsanslaget till kasernutredning, intendenturfördon m. m. för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 239,000 kronor.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden med oförändrat belopp, 2,300,000 kronor.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har av Eders Kungl. Maj:t uppskattats till 4,750,000 kronor. Då 200,000 kronor ansetts kunna disponeras av förefintliga reservationer, har ett belopp av 4,550,000 kronor äskats å riksstaten, därav 2,250,000 kronor å extra stat såsom anslagsförstärkning. Motsvarande förstärkningsanslag för innevarande budgetår är upptaget med 2,000,000 kronor.

Riksdagen har icke kunnat undgå att finna de beräknade utgifterna för ifrågavarande ändamål synnerligen höga och har riksdagen därför velat framhålla nödvändigheten av att dessa kostnader i möjligaste mån nedbringas. Riksdagen har emellertid icke ansett sig nu böra vidtaga någon nedsättning i de av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden med oförändrat belopp, 2,300,000 kronor.

32:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 2,250,000 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att minska ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 565,750 kronor, med 15,750 kronor till 550,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 565,750 kronor, med 15,750 kronor till 550,000 kronor.

34:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till furagering nu 4,715,453 kronor, med 2,547 kronor till 4,718,000 kronor.

35:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *drift och underhåll av personautomobiler* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 2,030,358 kronor, med 205,358 kronor till 1,825,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 2,030,358 kronor.

Tidigare hava å anslaget beräknats medel till frivilliga övningar med landstormen. Från och med år 1922 har icke något belopp upptagits för sistnämnda ändamål.

Eders Kungl. Maj:t har nu för budgetåret 1924—1925 beräknat medelsbehovet under anslaget efter i huvudsak enahanda grunder som för innevarande år. Därjämte har emellertid för frivilliga övningar med landstormen äskats ett belopp av 50,000 kronor.

De skäl, som föranlett riksdagen att under de senaste åren icke bevilja anslag till frivilliga landstormsövningar, föreligga allt fortfarande. Riksdagen anser sig därför böra avslå Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del, men finner i övrigt icke anledning till erinran mot detsamma.

Övningsanslaget synes alltså böra i riksstaten upptagas med ett till 1,775,000 kronor nedsatt belopp.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 2,030,358 kronor, med 255,358 kronor till 1,775,000 kronor.

37:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) har riksdagen för anordnande av *vinterrrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 42,000 kronor.

38:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) har riksdagen till *förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 66,000 kronor.

39:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med oförändrat belopp, 640,000 kronor.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen för anordnande av *flygövningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 525,000 kronor.

41:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) har riksdagen till anordnande av *luftförsvarsövningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Sjukvård m. m.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 674,831 kronor, med 2,831 kronor till 672,000 kronor.

Ifrågavarande anslag ävensom dess förstärkningsanslag, vilket av Eders Kungl. Maj:t föreslagits att utgå med 248,000 kronor mot 248,667 kronor för innevarande budgetår, hava beräknats i huvudsak enligt hittills följda grunder.

Minskningen av medelsbehovet är beroende på att antalet tjänstgöringsdagar för manskap och hästar för budgetåret 1924—1925 beräknats lägre än förut.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål, får beträffande ordinarie reserva-

tionsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 674,831 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 2,831 kronor till 672,000 kronor.

43:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 248,000 kronor.

44:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

45:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen av det för verkställande av *om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 1,073,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 100,000 kronor.

46:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Vapen och ammunition.

47:o) I särskild skrivelse, nr 23, har riksdagen anmält sitt beslut beträffande ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m.

Byggnader och ingenjörmateriel.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,118,900 kronor, med 24,000 kronor till 2,142,900 kronor.

Ökningen av det ordinarie byggnadsanslaget är förorsakad av att underhållsmedel beräknats för nytillkomna byggnader och befästningar m. m.

Förutom det ordinarie anslaget har i likhet med vad tidigare varit fallet äskats ett förstärkningsanslag å extra stat. Detta senare, som för innevarande budgetår är upptaget med 75 procent av det ordinarie anslaget, har nu av Eders Kungl. Maj:t ansetts kunna begränsas till 50 procent av nämnda anslag eller till i avrundat tal 1,071,400 kronor.

Mot den av departementschefen verkställda beräkning av medelsbehovet för nu ifrågavarande ändamål har riksdagen icke ansett sig böra framställa någon erinran.

Riksdagen får alltså beträffande ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,118,900 kronor, anmäla, att riksdagen ökat detsamma med 24,000 kronor till 2,142,900 kronor.

49:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie*

reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 1,071,400 kronor.

50:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen för *uppförande av bilgarage vid vissa truppförband* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

51:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen för *elektrifiering av Smålands artilleriregementes kasernetablissemang* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 42,500 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel med oförändrat belopp, 86,600 kronor.

Förutom det ordinarie anslaget har för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår anvisats ett förstärkningsanslag å extra stat med 67,400 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu, utöver det ordinarie anslaget med oförändrat belopp, äskat ett till 100,200 kronor förhöjt förstärkningsanslag. Höjningen är avsedd dels för bestridande av de till 22,800 kronor beräknade kostnaderna för dyrtidstillägg å arbetslöner vid ingenjörkårens tygverkstäder, dels ock för ersättande av slitna automobiler med 10,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i annan mån än att det för ersättande av slitna automobiler beräknade beloppet ansetts kunna sänkas till 5,000 kronor. Förstärkningsanslaget skulle härigenom kunna i riksstaten uppföras med ett till 95,200 kronor reducerat belopp.

Beträffande det ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit det samma med oförändrat belopp, 86,600 kronor.

53:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 95,200 kronor.

54:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 848,600 kronor.

55:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen av det för *krigsbromaterielens förstärkning* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 90,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisat återstoden, 30,000 kronor.

56:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) har riksdagen för anskaffning av *flottörutrustning till flygplan* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

57:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) har riksdagen för *anläggning av en blystubinfabrik* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

Diverse.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter med oförändrat belopp, 415,000 kronor.

Förevarande anslag har tidigare i riksstaten varit uppfört med 615,000 kronor men har för innevarande budgetår med hänsyn till förefintliga betydande reservationer sänkts till 415,000 kronor. Även vid ingången av budgetåret 1924—1925 beräknas avsevärda reservationer komma att förfinnas.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter med oförändrat belopp, 415,000 kronor.

59:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 71) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 80,000 kronor, med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punk 72) att för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor.

Förevarande anslag, som för innevarande budgetår är i riksstaten uppfört med 100,000 kronor, har nu med hänsyn till de anslaget belastande utgifterna ansetts böra höjas till 135,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran häremot, får anmäla, att riksdagen för beredande av *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor.

SJÖFÖRSVARET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

61:o) Beträffande ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att *dels* godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans eklestiasistikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjörullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendentskolan och skeppsgosseskolorna, att gälla under budgetåret 1924—1925, *dels* godkänna de i en vid nyssnämnda protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.»

upptagna arvoden, dels minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 15,500,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 14,500,000 kronor, dels ock medgiva, att till arméns kontrollofficer i Bofors må för kontroll av tillverkningar för marinens räkning från förevärande anslag utgå ersättning för tiden 1 januari 1922—30 juni 1924 med så stort belopp för år räknat, att detsamma tillika med bemälda kontrollofficer från lantförsvarets anslag till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. tillkommande arvode uppgår till 1,800 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. har för budgetåret 1924—1925 beräknats med utgångspunkt från följande tablå.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:			
Kårer och stater m. m.			
Flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår	10 524 007	—	
Kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl.	3 175 533	—	
Mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl.	1 471 699	—	
Vid marin staben anställd personal	13 380	—	
Sjörullföringsbefälhavare med biträden	32 490	—	
		15 217 109	—
Undervisningsverken.			
Sjökrigshögskolan	29 930	—	
Sjökrigsskolan	41 618	—	
Marinintendentskolan	1 170	—	
Skeppsgosseskolorna	80 036	—	
		152 754	—
B. Felräkningspenningar, förslagsvis	—	—	15 369 863
			2 400
C. Båtsmanskompanierna, förslagsvis	—	—	500
D. Månadslön, arvoden m. m. till personal vid flottans sjukhus i Karlskrona, högst	—	—	40 000
E. Arvoden m. m. enligt förteckning	—	—	112 168
F. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av uppördsmanabefattningar m. m. samt för eventuellt behövliga ändringar i arvoden, förslagsvis	—	—	12 000
G. Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	12 000
H. Kostnadsökning på grund av viss personals avlöande enligt äldre löneplaner	—	—	620 000
Summa kronor	—	—	16 168 931

Det sålunda beräknade beloppet har emellertid ansetts kunna minskas med följande poster:

a) Kostnadsminskning på grund av vakanser:		
1) inom officersgraderna	kronor	165,000: —
2) bland manskapet	»	1,052,000: —
b) Ersättning för tjänstebostäder	»	200,000: —
c) Beräknad kostnadsminskning med anledning av övergång till ny försvarsorganisation	»	260,000: —
	tillhopa kronor	1,677,000: —

Marinens avlöningsanslag har av Eders Kungl. Maj:t upptagits med ett till (16,168,931—1,677,000 = 14,491,931) 14,500,000 kronor avrundat belopp.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av förevarande anslag, får anmäla, att riksdagen *dels* godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans eklestastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjöfullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendentskolan och skeppsgosseskolorna, att gälla under budgetåret 1924—1925,

dels godkänt de i en vid nämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 15,500,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 14,500,000 kronor,

dels ock medgivit, att till arméns kontrollofficer i Bofors må för kontroll av tillverkningar för marinens räkning från förevarande anslag utgå ersättning för tiden 1 januari 1922—30 juni 1924 med så stort belopp för år räknat, att detsamma tillika med bemälde kontrollofficer från lantförsvarets anslag till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. tillkommande arvode uppgår till 1,800 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

64:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen, i likhet med vad tidigare varit fallet, *dels* till beredande av *personliga lönetillägg* åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartersmannen i marinen A. G. Sjöqvist i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 angivna

grunder för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor,

dels ock medgivit, att Sjöqvist för samma tid må åtnjuta det dyrtidstillägg, som skulle tillkommit honom, om han kvarstått vid armén och övergått såsom tyghantverkare till artilleriets tygstat.

65:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 78, får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 196,700 kronor, med 4.300 kronor till 192,400 kronor.

66:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79) har riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stat för marinens reservstat att tillämpas under budgetåret 1924—1925, minskat ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 39,111 kronor, med 1,111 kronor till 38,000 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att *dels*, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stat för marinens reservpersonal att tillämpas under budgetåret 1924—1925, öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 150,300 kronor, med 1,400 kronor till 151,700 kronor, *dels ock* medgiva, att från anslaget må bestridas kostnaderna för pensionering av personal i marinens reserv.

Ökningen av förevarande anslag är föranledd därav, att kostnaderna för pensionering av marinens reservpersonal, vilka kostnader hittills delvis bestritts från anslaget till allmänna indragningsstaten, ansetts böra överflyttas till förevarande anslag.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *dels* med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1924 fogade förslag till stat för marinens reservpersonal att tillämpas under budgetåret 1924—1925 ökat ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 150,300 kronor, med 1,400 kronor till 151,700 kronor, *dels ock* medgivit, att från anslaget må bestridas kostnaderna för pensionering av personal i marinens reserv.

68:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

69:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83) att öka ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 429,300 kronor, med 10,700 kronor till 440,000 kronor.

Förevarande anslag är beräknat enligt förut tillämpade grunder.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 429,300 kronor, med 10,700 kronor till 440,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 125,000 kronor, med 25,000 kronor till 150,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. var upptaget för år 1922 med 75,000 kronor samt för första halvåret 1923 med hälften därav eller 37,500 kronor. Med hänsyn till de betydande utgifter, som visat sig belasta förevarande anslag, har detsamma i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett till 125,000 kronor förhöjt belopp.

Departementschefen har framhållit, att å anslagen såväl för år 1922 som för första halvåret 1923 betydande överskridanden ägt rum. Detta syntes giva vid handen, att den av 1923 års riksdag beslutade ökningen vore otillräcklig, varför departementschefen ansett en ytterligare höjning av anslaget erforderlig för budgetåret 1924—1925.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får, under hänvisning till vad riksdagen anfört beträffande motsvarande anslag å avd. Lantförsvaret, anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 125,000 kronor, med 25,000 kronor till 150,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 20,621 kronor, med 21 kronor till 20,600 kronor.

73:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) och under hänvisning till vad riksdagen anfört beträffande dispositionen av motsvarande anslag under avd. Lantförsvaret har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 23,450 kronor, med 4,450 kronor till 19,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 97,400 kronor.

Till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. har för budgetåret 1923—1924 anvisats ett extra anslag av 100,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 97,400 kronor.

75:o) Beträffande ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

76:o) Under erinran att för liknande ändamål, som det av Eders Kungl. Maj:t under punkt 91 avsedda, från och med år 1919 anvisats ett extra anslag av 8,200 kronor, för år räknat, får riksdagen anmäla, att riksdagen till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

77:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor.

Förplägnad, beklädnad m. m.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,762,500 kronor, med 13,800 kronor till 2,748,700 kronor.

Ifrågavarande anslag har beräknats efter ett portionspris för man och dag av 80 öre i land och 1 krona 50 öre ombord.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,762,500 kronor, med 13,800 kronor till 2,748,700 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till beklädnad med oförändrat belopp, 773,300 kronor.

Förutom ordinarie reservationsanslaget till beklädnad å 773,300 kronor har till förstärkning härav för budgetåret 1923—1924 anvisats ett extra anslag av 697,000 kronor.

Anslagsbehovet har beräknats efter en kostnad för man och dag av 60 öre för stammanskap och värnpliktiga, 55 öre för skeppsgossar samt 30 öre för kadetter, aspiranter m. fl. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att det ordinarie anslaget upptages med oförändrat belopp och till detsamma förstärkning äskat ett anslag av 470,700 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot beräkningen av ifrågavarande anslagsbehov, vilket grundats på en medelkostnad för all personal av 50 öre för man och dag, får anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till beklädnad med oförändrat belopp, 773,300 kronor.

80:o) Under återopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 470,700 kronor.

81:o) Under erinran att till förstärkning av här ifrågavarande anslag för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 74,000 kronor, får riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnads-*

utredning samt sängservis m. m. för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 72,200 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. med oförändrat belopp, 621,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. har i riksstaten för budgetåret 1923—1924 uppförts med 621,000 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 440,400 kronor.

Vid uppskattandet av medelsbehovet för nyssnämnda budgetår har man beträffande bränsle, lyse och renhållning utgått från en ökning av 65 % i jämförelse med 1913 års kostnader.

Eders Kungl. Maj:t har nu äskat, förutom ett ordinarie anslag till oförändrat belopp, ett förstärkningsanslag å 386,500 kronor. Härvid har medelsbehovet av departementschefen ansetts böra beräknas med utgångspunkt från en förhöjning av 60 % å 1913 års utgifter.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. med oförändrat belopp, 621,000 kronor.

83:o) Under åberopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 386,500 kronor.

Övningar.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 100) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar med oförändrat belopp, 4,142,800 kronor.

Medelsbehovet för flottans övningar har för budgetåret 1924—1925 beräknats efter samma grunder som för innevarande budgetår. Av det anslagsbelopp, som för sistnämnda budgetår står till förfogande äro 4,142,800 kronor anvisade under det ordinarie anslaget och 480,500 kronor såsom anslagsförstärkning å extra stat. Emellertid avsågs att för övningarna under nämnda år disponera viss kvantitet kol ur flottans förråd. Då för innevarande budgetår någon del av flottans kolförråd icke ansetts kunna tagas i anspråk har i stället å förstärkningsanslaget måst äskas ett till 708,000 kronor förhöjt belopp.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå medelsbehovet för flottans övningar beräknats, och får alltså anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar med oförändrat belopp, 4,142,800 kronor.

85:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 708,000 kronor.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102) att minska ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 524,400 kronor, med 12,000 kronor till 512,400 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar har i riksstaten för budgetåret 1923—1924 uppförts med 524,400 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 255,400 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit riksdagen, att det ordinarie anslaget skulle minskas med 12,000 kronor — utgörande från anslaget nu utgående belopp för underhåll av kustartilleriets minammunition, vilket belopp avses att överföras till anslaget till kustartilleriets materiel — samt att såsom förstärkning av det ordinarie anslaget måtte anvisas ett belopp av 207,100 kronor.

Mot den gjorda anslagsberäkningen har riksdagen intet att erinra.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 524,400 kronor, med 12,000 kronor till 512,400 kronor.

87:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 207,100 kronor.

88:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104) har riksdagen i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

Sjukvård.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105) att öka ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 175,000 kronor, med 50,000 kronor till 225,000 kronor.

I skrivelse den 3 juni 1922, nr 4 A, framhöll riksdagen önskvärdheten av att Eders Kungl. Maj:t vidtog åtgärder i syfte att, bland andra, förevarande anslag erhöles reservationsanslags natur.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1923—1924 avstyrkte marinförvaltningen av anförda skäl, att anslaget förändrades till reservationsanslag.

Vid ärendets anmälan inför Eders Kungl. Maj:t den 8 januari 1923 yttrade föredragande departementschefen, att han, med avseende å vad marinförvaltningen anfört, funne sig böra förorda, att anslaget, åtminstone intill dess förhållandena å varumarknaden kunde hava stabiliserat sig, fortfarande upp-

toges såsom förslagsanslag. Detta förslag biträdades av Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1923 års riksdag.

Riksdagen anförde i skrivelse den 27 april 1923, nr 4 A, att den av marinförvaltningen lämnade motiveringen för anslagets bibehållande såsom förslagsanslag syntes riksdagen icke vara bindande och sålunda ej giva tillräckligt stöd för den uppfattningen, att hinder föreläge för anslagets förändring till reservationsanslag. Några bärande skäl för att i detta avseende göra en skillnad mellan arméns och marinens sjukvårdsanslag syntes enligt riksdagens mening icke heller föreligga. Riksdagen ville dock icke motsätta sig att, såsom departementschefen ifrågasatt, med förändring av anslagets natur finge anstå, till dess förhållandena å varumarknaden stabiliserat sig.

Nu har departementschefen framhållit, att ehuru han ansåge det vara riktigtast, att förevarande anslag erhöle samma natur som lantförsvarets sjukvårdsanslag och således upptoges såsom reservationsanslag, han likväl med hänsyn till vad i ärendet förekommit vid nästlidet års riksdag funnit sig böra föreslå, att anslaget jämväl för nästkommande budgetår bibehölles såsom förslagsanslag. Vad anginge anslagets storlek syntes det departementschefen på grund av de betydande utgifter, som belastat anslaget för såväl år 1922 som första halvåret 1923, att en ökning av detsamma vore påkallad. Denna ökning syntes lämpligen kunna bestämmas till 50,000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag men förväntar, att, då numera en stabilisering av förhållandena på varumarknaden får anses hava inträtt, Eders Kungl. Maj:t till nästkommande års riksdag framlägger förslag om här ifrågavarande anslags upptagande såsom reservationsanslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 175,000 kronor, med 50,000 kronor till 225,000 kronor.

Flytande materiel och byggnader.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106) *dels* att från och med budgetåret 1924—1925 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll under benämning »Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.», *dels ock* att under detta anslag anvisa ett belopp av 3,000,000 kronor.

Anslagsbehovet för flottans nybyggnad och underhåll har för innevarande budgetår beräknats till 5,920,000 kronor, varav uppförts 2,920,000 kronor såsom ordinarie anslag och 3,000,000 kronor såsom förstärkningsanslag.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen *dels* från och med budgetåret 1924—1925 i riksstaten uppfört ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll under benämning »*Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.*», *dels ock* under detta anslag anvisat ett belopp av 3,000,000 kronor.

91:o) Under återopande av vad under närmast föregående punkt anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 4,141,000 kronor.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109) att för fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

Förutom de av 1918 års lagtima riksdag till påbörjande av ifrågavarande anläggning anvisade medel, 1,500,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t genom särskilda beslut ställt till förfogande för detta ändamål tillhoppa 200,000 kronor av för arbetslöshetens bekämpande tillgängliga medel. Det hittills sålunda anvisade beloppet, tillhoppa 1,700,000 kronor, beräknas vara upparbetat omkring utgången av innevarande budgetår.

Anläggningen i sin helhet har av marinförvaltningen beräknats draga en totalkostnad av 4,736,000 kronor.

För fortsättande av arbetena med dockanläggningen har Eders Kungl. Maj:t nu för budgetåret 1924—1925 äskat ett belopp av 500,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *för fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

93:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) har riksdagen *för ombyggnad av en kaj å Galärvarvet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 112) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. med oförändrat belopp, 336,150 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. har i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptagits med 336,150 kronor. Till det ordinarie anslagets förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 134,500 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att det ordinarie anslaget måtte för budgetåret 1924—1925 upptagas med enahanda belopp, som för innevarande budgetår, och att till anslagets förstärkning måtte anvisas ett belopp av 168,100 kronor.

Anledningen till förstärkningsanslagets förhöjning är, att däri inräknats kostnaderna för dyrtidstillägg, vilka för närvarande bestridas av andra medel.

Riksdagen som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. med oförändrat belopp, 336,150 kronor.

95:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anført får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 168,100 kronor.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 114) att öka ordi-

narie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 392,200 kronor, med 16,300 kronor till 408,500 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. har i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptagits med 392,200 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 235,300 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu framställt förslag om det ordinarie anslaget höjning med 16,300 kronor samt att förstärkningsanslaget måtte upptagas med 347,200 kronor.

Höjningen av ordinarie anslaget är föranledd därav, att till detsamma från anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar överflyttats kostnaderna för underhåll av kustartilleriets i förråd befintliga minammunition, varjämte medel beräknats för vissa nytillkomna behov m. m. Dyrktidstilläggskostnadernas inberäknande i förstärkningsanslaget har föranlett stegringen i detta anslags belopp.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 392,200 kronor, med 16,300 kronor till 408,500 kronor.

97:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 347,200 kronor.

Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

98:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116) att till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor.

På därom av Eders Kungl. Maj:t gjord framställning anvisade 1923 års riksdag för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor för utförande av provisorisk centralsiktanordning å pansarbåt av Sverige-typen.

Med berörda anslag avsågs att få den viktigaste delen av en eldledningsinstallation, nämligen centralsiktinrättningen, prövad, innan definitiv plan för en fullständig eldledningsanläggning fastställdes.

Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande anslagsäskande avser att bereda medel för anordnandet av en fullständig eldledningsanläggning å en pansarbåt av Sverige-typen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till anskaffning av *eldledningsmateriel för flottan* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor.

99:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) har riksdagen av det utav 1923 års riksdag för *luftvärnsbestyckning å vissa fartyg* beviljade anslag å 84,000 kronor för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisat återstoden, 42,000 kronor.

100:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118) har riksdagen av det utav 1923 års riksdag för *komplettering av luftkanoners sikt-inrättningar* beviljade anslag av 84,000 kronor för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisat återstoden, 42,000 kronor.

101:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119) har riksdagen medgivit, att till anskaffning av luftvärnsartilleri för kustfästningarna må tagas i anspråk ännu icke disponerade medel av de utav 1918 års riksdag för ändring av vissa kustfästningarna tillhörande kanoner till luftkanoner å tilläggsstat för år 1918 och å extra stat för år 1919 anvisade anslag av 60,000 kronor, respektive 47,450 kronor.

102:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) får anmäla, att riksdagen för anskaffning av *eldledningsmateriel för kustfästningarnas luftvärnskanoner* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

103:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 121) att till försök med lysprojektiler för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

På därom av Eders Kungl. Maj:t gjord framställning anvisade 1921 års riksdag till försök med lysprojektiler för år 1922 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade anslaget är avsett till fullföljande av försöken med nämnda materiel.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *försök med lysprojektiler* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

104:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122) att för revidering av äldre brisansrör för flottan för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Anslaget är avsett för ersättande av sådana brisansrör, som visat sig fungera osäkert.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *revidering av äldre brisansrör för flottan* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

105:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123) har riksdagen för *revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124) att för revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt för ersättande av äldre kasserat krut för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Till revidering av kustfästningarnas äldre krut samt för beredande av fuktfri förvaring av krutet beviljade 1921 års riksdag ett anslag av 50,000

kronor. Av nämnda anslag anvisades för år 1922 25,000 kronor, för första halvåret 1923 12,500 kronor samt för budgetåret 1923—1924 återstående 12,500 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt för ersättande av äldre kasserat krut* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

107:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125) att *dels* av det till anskaffning av minmateriel för marinen utav 1923 års riksdag beviljade anslag, 150,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisa återstoden, 75,000 kronor, *dels ock* för samma ändamål för omförmälda budgetår anvisa ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget å 7,500 kronor är avsett för bestridande av kostnaderna för å anskaffningen av minmateriel belöpande dyrtidstillägg, som tidigare utgått av annat anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels av det till anskaffning av *minmateriel för marinen* utav 1923 års riksdag beviljade anslag, 150,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisat återstoden, 75,000 kronor,

dels ock för samma ändamål för omförmälda budgetår anvisat ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

108:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med minmateriel* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

109:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

110:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130) att till underhåll av flygmaterielen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 588,500 kronor.

Till underhåll av flygmaterielen har för budgetåret 1923—1924 anvisats ett anslag av 587,000 kronor.

I det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade anslaget, vilket med 1,500 kronor överstiger det för innevarande budgetår anvisade, ingå kostnaderna för dyrtidstillägg, vilka tidigare utgått från särskilt anslag.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 588,500 kronor.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 131) att för anskaffning av laddövningsapparater för kustartilleriet för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Såsom motiv för ifrågasvarande anskaffning, vilken avses att omfatta fyra laddövningsapparater, har framhållits vikten av att uppdriva eldhastigheten

vid kustartilleriets lantfrontpjäser samt att skydda de moderna rörliga pjäserna från förslitning.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *anskaffning av laddövningsapparater för kustartilleriet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

112:o) Under erinran om att för liknande ändamål, som det av Eders Kungl. Maj:t under punkt 132 avsedda, för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 75,000 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Diverse.

113:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 40,000 kronor, med 5,000 kronor till 35,000 kronor.

114:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 125,000 kronor.

Sjökarteverket.

115:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135) att i riksstaten upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet med oförändrat belopp, 49,000 kronor.

Förevarande anslag jämte extra anslaget till utförande av sjömätningar, årligt bidrag från handels- och sjöfartsfonden samt behållningen av sjökortsförsäljningen under det kalenderår, som utlöper under budgetåret, äro avsedda till bestridande av allmänna utgifter för sjömätningstväsendet.

För budgetåret 1923—1924 har riksdagen beräknat nämnda poster till (49,000 + 225,900 + 21,000 + 50,000 =) 345,900 kronor.

Sjömätningstväsendets omkostnader under budgetåret 1924—1925 har departementschefen ansett böra beräknas till följande belopp:

sjömätningsexpeditioner m. m.	kronor 162,000: —
rustning och underhåll	» 112,000: —
komplettering av båtmateriel m. m.	» 14,500: —
tryckningskostnader m. m.	» 57,500: —
underhåll av fastighet och inventarier	» 3,000: —
skrivmaterialier och expenser	» 8,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 357,000: —

Till täckande av detta belopp skulle först böra beräknas ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, vilket syntes böra upp-

tagas med oförändrat årsbelopp, 49,000 kronor, samt bidraget från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor. Till buds för ändamålet stode vidare, enligt kartverkschefens förslag, behållningen av sjökortsförsäljningen under år 1924, 50,000 kronor. Intet hinder syntes likväl möta att taga i anspråk även den under återstående delen av budgetåret 1924—1925 d. v. s. första halvåret 1925 uppkommande behållningen, vilken, efter vad departementschefen inhämtat, kunde uppskattas till 25,000 kronor. Täckning hade härigenom beretts för (49,000 + 21,000 + 50,000 + 25,000 =) 145,000 kronor.

För täckande av återstående omkostnader (357,000 — 145,000 =) 212,000 kronor har av Eders Kungl. Maj:t äskats ett extra anslag.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå ifrågasvarande medelsbehov beräknats, får beträffande ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömättningsväsendet anmäla, att riksdagen upptagit detsamma med oförändrat belopp, 49,000 kronor.

116:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *utförande av sjömätningar* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 212,000 kronor.

117:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

118:o) Under erinran att för liknande ändamål, som under punkt 139 avses, för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 38,000 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

119:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1924—1925 anvisat ett extra förslagsanslag av 8,500 kronor.

120:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under fjärde huvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan särskilt omnämnts, har någon förändring icke ifrågasatts, och har riksdagen beslutat, att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omnämnda, skola i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 29 mars 1924.

Med undersåtlig vördnad: